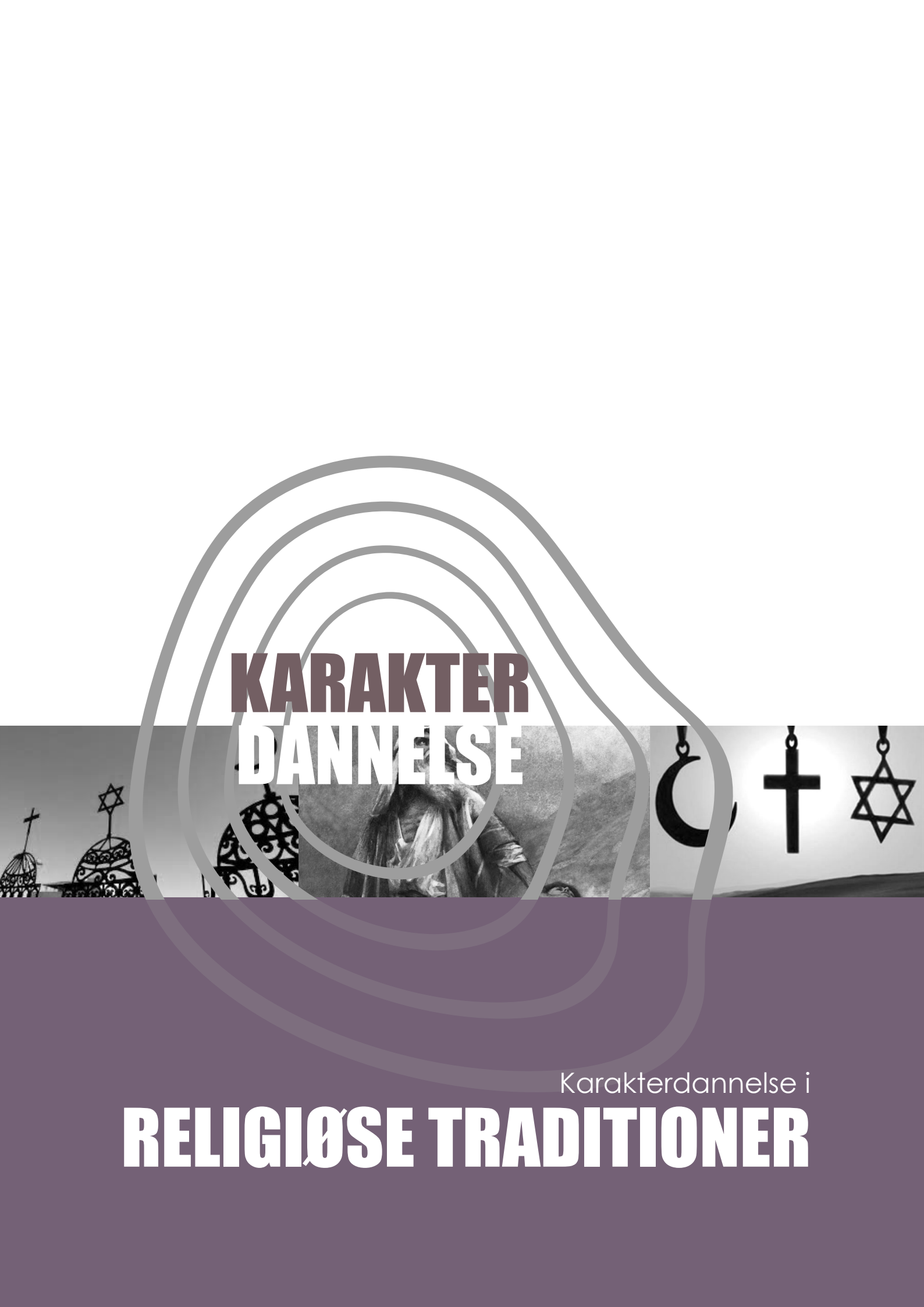

KARAKTER DANNELSE

Karakterdannelse i

RELIGIØSE TRADITIONER

KARAKTER DANNELSE

Karakterdannelse i religiøse traditioner

Center for Karakterdannelse (CfK) har i samarbejde med RESAM (Religion & Samfund) skabt et inspirationsoverblik over, hvordan karakterstyrker og dyder formidles i jødedommens, kristendommens og islams religiøse tekster, fortællinger, helligpersoner og traditioner.

I alle kulturer spiller religiøse tanker, tro, fortællinger og religiøse traditioner en rolle for dannelse af mennesker. Religionerne tematiserer store eksistentielle spørgsmål som: hvor kommer livet fra, hvad har værdi, hvad er formålet og meningen med livet, hvordan skaber vi gode samfund, hvem er forbilledlige, hvad er ondt og godt, sandt og smukt her i livet?

■ ■ Da Abram var nioghalvfems år, viste Herren sig for ham og sagde til ham: »Jeg er Gud den Almægtige! Du skal vandre for mit ansigt og være udadleg (uden fejl og mangler). Jeg vil stifte en pagt mellem dig og mig. Du skal ikke længere hedde Abram. Dit navn skal være Abraham, for jeg gør dig til fader til en mængde folkeslag." (1. Mosebog, kapitel 17.)

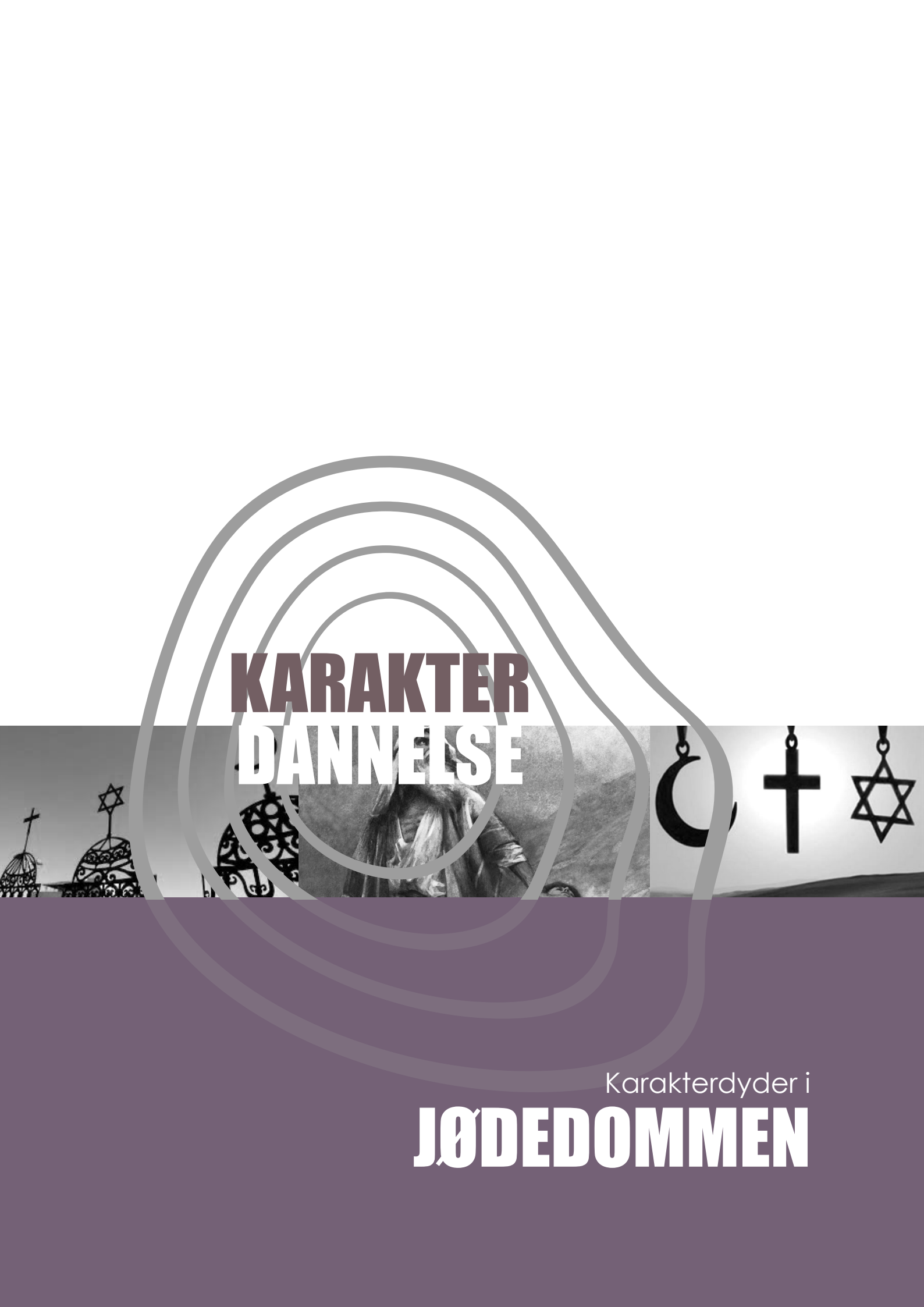
Abraham anses i både den jødisk-bibelske tradition og inden for såvel islam som kristendommen for at være den oprindelige stamfader for Israels folk. Derfor betegnes de alle tre som abrahamitiske religioner.

De tre såkaldte abrahamitiske og monoteistiske religioner deler religiøse rødder og forvalter med forskellighed en mange tusindårig gammel visdomstradition, som begynder med Guds åbenbaring for, kaldelse af og pagt med Abraham. Se bibelteksten ovenfor.

I CfK er vi taknemmelige for samarbejdet med RESAM og deres Forum af ledere i kirker og trossamfund inden for kristendommen, jødedommen og islam i Danmark.

Center for Karakterdannelse håber, at materialet kan hjælpe skolefolk, som gerne vil tematisere karakterstyrker og dyder som en del af deres religions- og kulturundervisning.

I Folkeskolefaget "Livsoplysning" undervises eleverne i kristendomskundskab og religionsfaglighed, men i skolen indgår de religiøse traditioner og tanker i forståelsen og fortolkningen af alle de kulturelle udtryk, hvor det religiøse spiller en rolle.

KARAKTER DANNELSE

Karakterdyder i

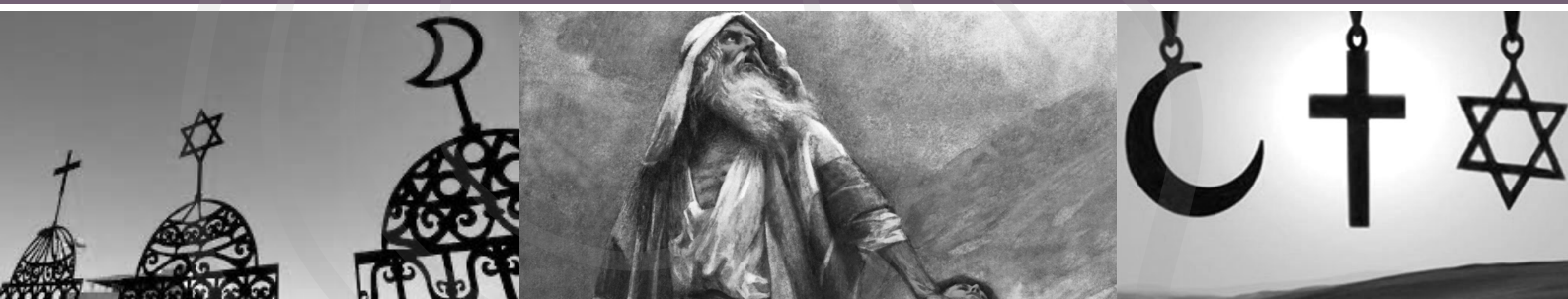
JØDEDOMMEN

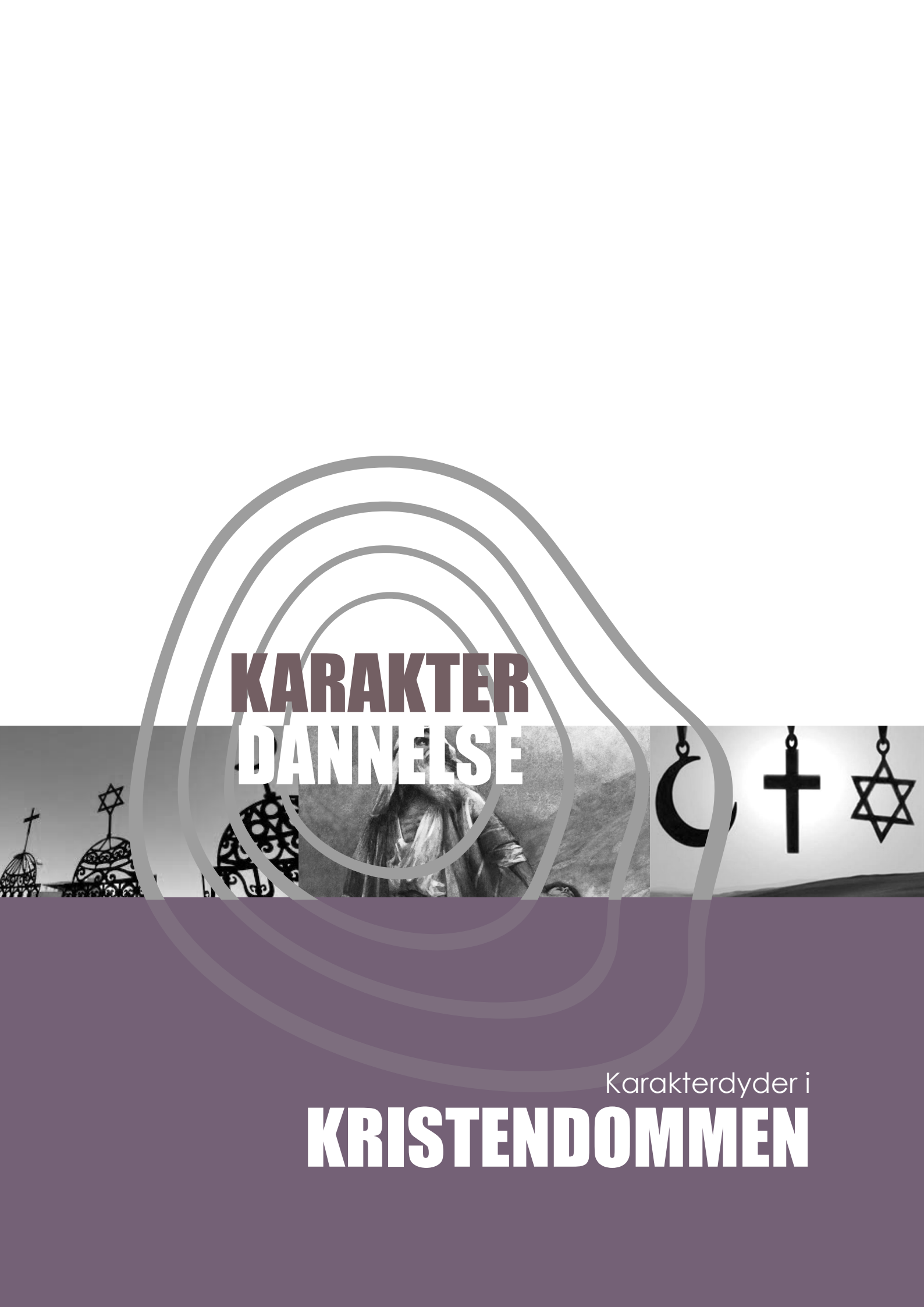
JØDEDOMMEN

Karakterdyd	Person i det gamle testamente	Forklaring
Vedholdenhed	Isak	Isak udviste vedholdenhed i sit stræben efter vand, især i Be'erSheba, hvor han trofast gravede brønde på trods af modstand fra naboerne (1. Mosebog 26, 18-25). Han gav ikke op og fortsatte med at søge efter vand, hvilket viser hans vedholdenhed og tro på Guds løfter.
Selvkontrol	Abraham	Abraham viste selvkontrol, da han var tæt på at bringe sin søn Isak som offer. Det gjorde han også i håndteringen af konflikten mellem Ismael og Isak, hvor han modtog Guds vejledning og handlede ansvarligt ved at sende Ismael og hans mor Hagar væk (1. Mosebog 21-22). Dette viser hans modenhed og evne til at udvise selvbeherskelse.
Tillid	Hanna (Samuels mor)	Hanna viste tillid til Gud, da hun var barnløs og længtes efter en søn. Hun bad intensivt og lovede at dedikere sin søn til Guds tjeneste, hvilket viser hendes tillid og tro på Guds planer (1. Samuelsbog 1,10-28). Hendes tålmodighed og hengivenhed illustrerer hendes tillid til Guds løfter.
Viljestyrke	David	Kong Davids viljestyrke kom til udtryk i hans kamp mod Goliat, hvor han trodsede oddsene og sejrede ved Guds hjælp (1. Samuelsbog 17,45-51). Hans viljestyrke blev også testet, da han blev i stand til at slå Saul ihjel, men ikke gjorde det (1. Samuelsbog 24,42ff).
Nysgerrighed	Moses	Moses udviste nysgerrighed og åbenhed over for Guds vejledning, som tydeligt ses i hans oplevelse ved den brændende tornebusk (2. Mosebog 3,1-6). Han udviste på den måde nysgerrighed og lydhørhed over for Guds kald og fulgte tappert hans vejledning.
Ansvarlighed	Josef	Josef viste ansvarlighed over for sine brødre på trods af, hvad de havde gjort imod ham (2. Mosebog 43-45). Hans ansvarlighed kommer også til udtryk i hans indsats som administrator i Egypten under tørken, hvor han forvaltede ressourcerne klogt og sikrede, at folk ikke sultede (1. Mosebog 41,46ff). Hans ansvarlighed og visdom bidrog til at redde mange menneskers liv under vanskelige forhold.

Karakterdyd	Person i det gamle testamente	Forklaring
Engagement	Rebekka	Rebekka udviste engagement som en central figur i opfyldelsen af Guds løfter til Abraham og Isak (1. Mosebog 24:15-21). Hendes villighed til at tage initiativ og handle aktivt i Guds plan illustrerer hendes engagement i at opfylde Guds vilje.
Empati	Faraos datter	Faraos datter udviste empati ved at tage sig af den lille Moses, der blev reddet fra druknedøden i floden (2. Mosebog 2,5-10). Hendes medfølelse og omsorg for et barn i nød illustrerer hendes empatiske natur.
Taknemmelighed	Profeten Elisa	Profeten Elisa udviste taknemmelighed over for Gud og hans tjenere. Han udtrykte taknemmelighed over for den kvinde, der gav ham husly og støtte (2. Kongebog 4,8-37). Dette viser hans taknemmelighed og anerkendelse af Guds velsignelser.
Livsmod	Ester	Ester viste livsmod ved at tale for sit folk og risikere sit eget liv for at redde dem fra truslen om udryddelse (Esters Bog 4,16). Hendes modige handlinger for det større gode illustrerer hendes livsmod og dedikation til sit folk.

I Det Gamle Testamente i Bibelen kan det hebraiske ord *chayil* oversættes til "dydig" eller "karakterstyrke", og det bruges til at henvise til styrke, kraft, magt, tapperhed og værdighed (Ruths Bog 3,11; Ordsprogenes Bog 31,10).

The cover features a large, stylized, hand-drawn grey outline of a person's head and shoulders, centered in the upper half. The background is a horizontal strip of images: on the left, silhouettes of domes with crosses and Stars of David; in the center, a classical painting of a figure; on the right, a crescent moon, a cross, and a Star of David hanging against a light background. The bottom half of the cover is a solid dark purple color.

KARAKTER DANNELSE

Karakterdyder i

KRISTENDOMMEN

KRISTENDOMMEN

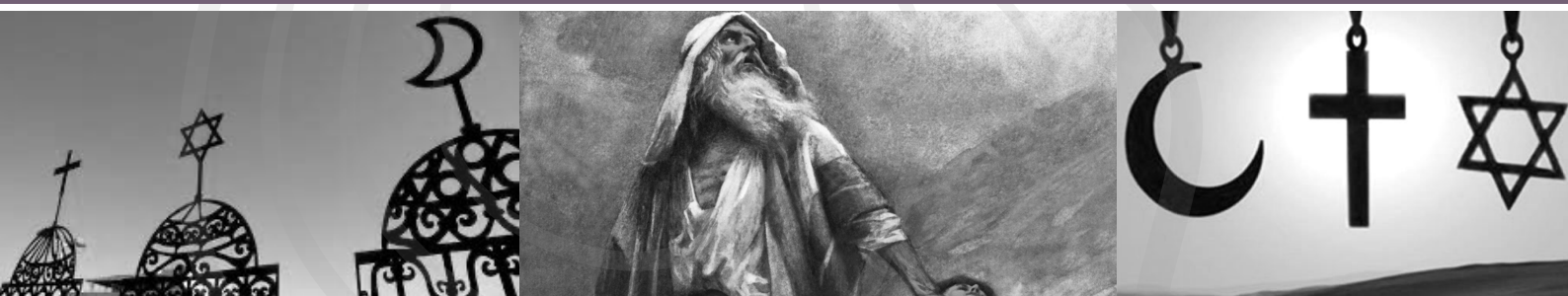
Karakterdyd	Person i Det Ny Testamente eller kirkehistorien
Vedholdenhed	Ansgar
Ansgar (801-865), også kaldt Nordens apostel, var munk og missionærbiskop. Han var en af de første, der målrettet arbejdede på at gøre "dannerne" kristne. Ansgar blev sendt til Danmark i år 826 for at undervise i den kristne tro og lære. Året efter blev han fordrevet med magt, men Ansgar blev ved med i de følgende år at finde veje til at få spredt det kristne budskab og døbte mange i Sverige og Danmark trods alle mulige vanskelige forhindringer. I år 831 fik han tildelt et bispedømme i Hamburg som støttepunkt for hans mission blandt nordens folk og blev siden bemyndiget til at være pavens særligt betroede udsending blandt svenskere, danskere og vendere. Han fik bygget kirker eksempelvis i Hedeby (år 849) og Ribe (omkr. år 860). Ansgars liv blev betydningsfuldt for mange mennesker, bl.a. fordi han udviste stor vedholdenhed. Han lod sig ikke slå ud af angreb og hjalp både venner og fjender, hvorved han vandt manges respekt og tillid.	

Karakterdyd	Person i Det Ny Testamente eller kirkehistorien
Selvkontrol	Paulus
Apostlen Paulus (ca. år 10-67) var missionær og teolog. Han udviste stor iver for at sprede kristendommen overalt i området omkring Middelhavet. Han levede i det 1. århundrede, og hans liv og virke er beskrevet i Det Ny Testamente i Apostlenes Gerninger og de mange breve, som han skrev. Udover at forkynde evangeliet om Jesus Kristus understregede Paulus også menneskets behov for at lære at udvise selvkontrol som en del af et sundt og sandt kristenliv. Ifølge ham handler selvkontrol – og det at forsage og leve afholdende – både om selvbeherskelse, selvdisciplin og mådehold på flere fronter. For Paulus er selvkontrol en del af vejen til at leve sit menneskeliv i glæde, taknemmelighed, fred og gavmildhed. Samtidig er Paulus klar over, at disse frugter i et kristenliv ikke er menneskets fortjeneste, men virkes ved Guds ånd. For ham er selvkontrol ikke en dyd til større grad af religiøsitet eller til egenkontrol over sind og tanker, men at besinde sig på et liv efter Guds vilje. Se 1. Korintherbrev 9,27; Galaterbrevet 5,19-26; Efeserbrevet 4,17-32; Kolossenserne 3,5-17; 2 Thessalonikerbrev 3,7-12.	

Karakterdyd	Person i Det Ny Testamente eller kirkehistorien
Tillid	Ignatius af Antiokia
Ignatius af Antiokia (ca. år 30-110) var den anden biskop i Syrien og den første kirkefader. Han bliver omtalt som den vigtigste skikkelse blandt "De apostolske fædre", det vil sige de kirkeledere, som levede i den første generation efter apostlene. Ignatius' menighed i Antiokia var blandt de vigtigste menigheder i oldkirken og centrum for mange væsentlige begivenheder i kirkens tidlige udvikling. Vi kender ikke særligt meget til hans opvækst og liv, før han bliver taget til fange under den romerske kejser Trajans forfølgelser (år 98-117). På sin rejse mod Rom for at lide martyrdøden ved gladiatorkamp i Colosseum skrev han syv breve. De fem er skrevet til de menigheder, han mødte under fangetransporten til Rom. Derudover skrev han et brev til Rom-menigheden og et til bispekollegaen Polykarp i Smyrna. Han ved, at han vil blive kastet for de vilde dyr. I brevene giver Ignatius bl.a. et bemærkelsesværdigt indblik i den kristne opfattelse af martyriet som en kroning, den kristne kan glæde sig over. Og herved også om den grundlæggende tillid, som han i alt dette har til sin herre, Jesus Kristus.	

Karakterdyd	Person i Det Ny Testamente eller kirkehistorien
Viljestyrke	David Livingstone
David Livingstone (1813-1873) var en skotsk læge, opdagelsesrejsende og kristen missionær, der tidligt i sit liv tog til Afrika. Hans opdagelsesrejser bragte ham ind i store dele af det afrikanske kontinent. På grund af sit kristne livssyn optrådte han altid med stor respekt over for de afrikanske stammer, han mødte. Livingstone er mest kendt som en stor opdagelsesrejsende, der søgte at finde nye veje i ukendt land. Endvidere foretog han flere ekspeditioner for at finde Nilens udspring. Han bidrog til videnskaben ved at kortlægge floder, søer og andre mulige handelsveje. Han havde en utrolig viljestyrke og gav ikke op, selv under stort pres, fysiske strabadser og hyppig sygdom. Livingstone er også kendt og respekteret for sin klare modstand mod slaveri. Hans opdagelsesrejser havde til formål at åbne handelsveje ind i det indre Afrika, så afrikanere kunne blive rige ved handel i stedet for at blive solgt til slaveri. Hans motto var "kristendom, handel, civilisation".	

Det Ny Testamente gengiver to græske ord til at beskrive dyd eller karakterstyrke. Den første ord, *arete*, betyder "fortræffelighed eller tapperhed" (2. Peters Brev 1,5; Filipperebrevet 4,8). Det andet ord, *dynamis*, henviser til Guds bemærkelsesværdige og mirakuløse kraft (Markusevangeliet 5,30; Lukasevangeliet 6,19).

KRISTENDOMMEN

Karakterdyd	Person i Det Ny Testamente eller kirkehistorien
Nysgerrighed	Zakæus
Zakæus levede på Jesus' tid og er omtalt i Lukasevangeliet. Han var overtolder i Jeriko, som ligger i Jordandalen, lidt nord for Det Døde Hav og med adgang til Jerusalem, som lå ca. 25 km længere mod vest. Byens placering gjorde den til en vigtig handelsby på Det Ny Testaments tid. Zakæus var blevet overordentlig rig ved at opkræve skat til den romerske besættelsesmagt hos sine egne landsmænd. Det gjorde ham i manges øjne til en forræder, og det blev ikke bedre af, at han ofte snød folk til at betale mere, end de skulle. Da Jesus kommer til byen, samles alle for at se ham. Zakæus er ikke særlig høj, og ingen giver plads for ham. Vi hører om, hvordan hans nysgerrighed driver ham til at være opfindsom for at nå sit mål, så han kan se Jesus og samtidig være i skjul for folkemængden, så han ikke chikaneres. Hans nysgerrighed lønner sig. Jesus ser ham i skjulestedet mellem bladene i træet, og mødet mellem de to forvandler Zakæus' liv, så det får en helt ny retning. Se Lukasevangeliet 19,1-10.	

Karakterdyd	Person i Det Ny Testamente eller kirkehistorien
Ansvarlighed	Josef af Nazaret
Josef af Nazaret kender vi mest fra beretningen om Jesus' fødsel i Det Ny Testamente. Han udviste stor ansvarlighed over for både Jomfru Maria og Jesusbarnet. Da Jomfru Maria blev gravid på unaturligvis, mens hun og Josef endnu ikke var gift, ville han bryde forbindelsen i stilhed og ophæve pagtforpligtelsen i deres forlovelse. Men i en drøm får Josef besked om fra Herrens engel, hvad hele situationen handler om, og hvilken betydning dette barn vil få. Josef skal ikke være bange, men vise ansvarlighed og tage sin pligt på sig. Selvom han udmærket ved, at det vil koste ham hans gode navn og rygte, påtager han sig sit ansvar. Også siden, da Jesusbarnet er blevet født, bliver Josef advaret i en drøm om, at han skal flygte til Egypten med sin lille familie, fordi kong Herodes vil slå barnet ihjel. Vi hører, at han atter viser ansvarlighed og handlekraft, og samme nat tager han Jomfru Maria og Jesusbarnet med. De bliver så i Egypten i længere tid, indtil kong Herodes er død – og vender først efter nogle år tilbage til Nazaret. Se Matthæusevangeliet 1,18-25; 2,13-14 og 19-23.	

Karakterdyd	Person i Det Ny Testamente eller kirkehistorien
Engagement	Martin Luther

Martin Luther (1483-1546) var teologisk professor og den centrale person i 1500-tallets reformation, dvs. i den forandring af både kirkens lære og form, som skete i opgøret med katolicismen. Hans engagement og lidenskab for en sag prægede hans tilgang hele livet igennem.

Som munk viste han stor flid og dygtighed inden for teologien og overtog i en ganske ung alder stillingen som teologisk professor (dengang den øverst ledende position) ved universitet i Wittenberg i 1512. Det var ved Slotskirkens dør, som byens "opslagstavle", at han slog de 95 teser op, der igangsatte oprøret mod paven. Her udviste Luther en stor ærlighed i sin beskæftigelse med åndelige og teologiske problemer, og han udviste mod og en usædvanlig lidenskab i sin kamp mod Romerkirken.

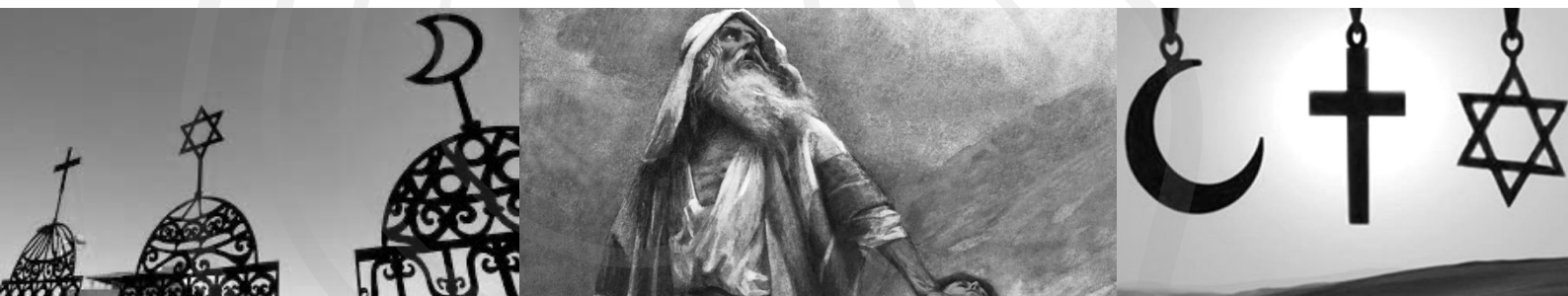
I kraft af sin stærke personlighed fik han en verdenshistorisk betydning, som kun få har haft. Han bliver ofte fremhævet som en af de personer, der har fået stor betydning for den moderne kultur. Han oversatte hele Bibelen til tysk og fik samtidig stor betydning for det tyske sprog.

Forskellige elever nedskrev gennem årene Luthers bordtaler, hvis mangfoldighed i emner og sindsstemninger vidner om hans levende interesse for alle menneskelige anliggender. Selv skrev Luther meget om mange teologiske emner og samfundsforhold udover at holde flere tusinde prædikener. Han er kendt som en dygtig forfatter og hører til verdenslitteraturens mest produktive.

Karakterdyd	Person i Det Ny Testamente eller kirkehistorien
Empati	Moder Teresa

Moder Teresa (1910-1997) indtrådte som ganske ung i en katolsk søsterorden og blev hurtigt sendt til Indien, hvor hun arbejdede på en skole i storbyen Kolkata (dengang Calcutta). Med tiden blev hun mere og mere optaget af medfølelse for de mange fattige, hun så omkring sig, og stiftede i 1950 en orden, der direkte skulle arbejde for de allerfattigste: Kærlighedens Missionærer (Missionaries of Charity). Ordenen spredte sig til mange lande og findes også på Nørrebro i København, hvor de sørger for mad til hjemløse.

Moder Teresas indsats for forbedring af de fattigstes vilkår førte til global respekt og organiseret støtte i mange lande, og hun fik også Nobels fredspris i 1979. Hendes statsbegravelse i Kolkata i 1997 var et tegn på hendes usædvanlige betydning.

Karakterdyd	Person i Det Ny Testamente eller kirkehistorien
Taknemmelighed	Den samaritanske spedalske som blev helbredt

Jesus mødte mange mennesker på sin vej, kan vi læse om i evangelierne i Det Ny Testamente. Heriblandt var der nogle, som havde brug for helbredelse. I Lukasevangeliet hører vi om ti spedalske, der bliver helbredt.

Spedalskhed er en sjælden sygdom i Vesten i dag, men på den tid var den ikke unormal. Det er en meget smitsom sygdom, og ubehandlet kan den føre til skader på nerverne i arme og ben. Tilstanden udvikler sig snigende. Når den brød ud, fik man ofte indfalden næse, arret hud og krogede hænder. Med tiden udviklede man også blindhed, tabte lemmer og fik vejtrækningsproblemer.

Spedalske blev isoleret fra samfundet og levede afsondret, så man kunne undgå smitterisiko. De havde som regel en klokke på sig, så man kunne høre dem på afstand og undgå dem.

Det første under i denne beretning er, at Jesus går dem i møde. Han vender ikke ryggen til dem – og helbreder dem. De bliver godkendt af myndighederne, at de er raske og rene og kan indgå i samfundet igen. Det er forståeligt, at de er glade og har travlt med at vende hjem til deres eget.

Det næste under i denne beretning er, at én af de, som blev helbredt, opsøger Jesus for at vise sin store taknemmelighed. Hans sindstilstand leder til en konkret adfærd. I kirkeårets prædikentekster har denne fortælling været brugt på 14. søndag efter Trinitatis, som også kaldes Taknemmelighedens søndag. Se Lukasevangeliet 17,11-19.

Karakterdyd	Person i Det Ny Testamente eller kirkehistorien
Livsmød	N.F.S. Grundtvig

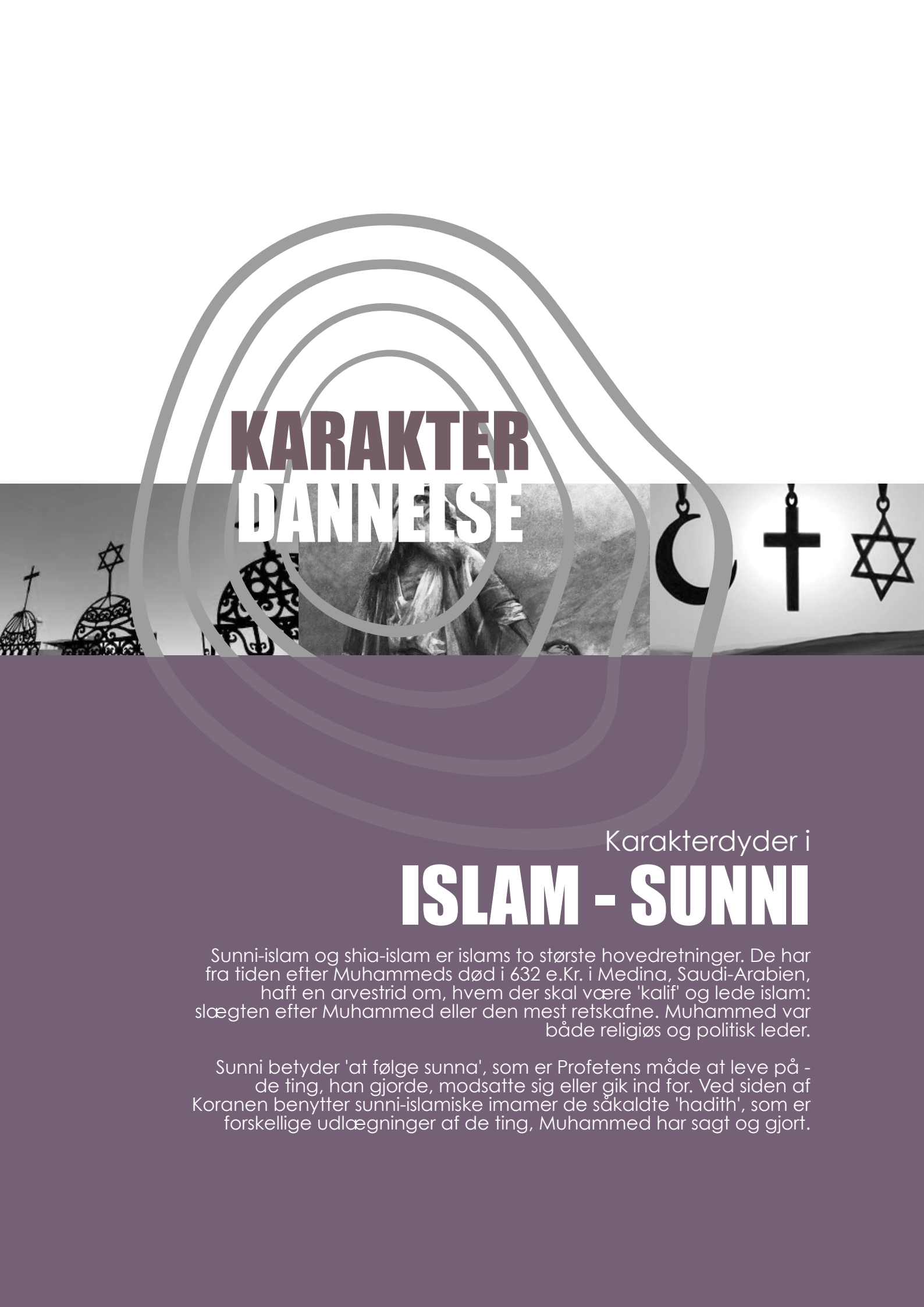
N.F.S. Grundtvig (1783-1872) var dansk præst og digter. Han virkede aktivt som historiker, politiker, højskolemand, pædagog og filolog.

Grundtvig er ved siden af Søren Kierkegaard en af de betydeligste personligheder i 1800-tallets danske åndsliv.

Med originalitet og styrke gjorde han sig gældende på vidt forskellige felter, der utvungent samledes i én og samme bestræbelse hos ham selv: fornyelsen af dansk folkelighed og kristendom.

Grundtvig prædikede en optimistisk og livsglad kristendom og var livet igennem optaget af at vække ånden til live hos mennesket gennem "det levende ord". For Grundtvig skulle undervisningen i skolerne fortrinsvis foregå gennem det talte ord frem for det skrevne, fordi man på den måde får det bedste indtryk af, hvad det specielt menneskelige er. Det er disse ideer, der ligger bag højskolerne i Danmark, en bevægelse som Grundtvig startede, og som allerede, mens han var i live, gav livsmød til mange, der ellers ikke havde mulighed for uddannelse.

Grundtvig har som salmedigter skrevet en række af de største salmer, vi har, og han har på den måde sat sit store præg på den danske kristendom.

The graphic features a series of concentric, hand-drawn style circles in a light gray color. The background is a horizontal band with a grayscale image of a person in a headscarf, overlaid with various religious symbols: a cross, a Star of David, and a crescent moon. The bottom half of the page is a solid dark purple color.

KARAKTER DANNELSE

Karakterdyder i

ISLAM - SUNNI

Sunni-islam og shia-islam er islams to største hovedretninger. De har fra tiden efter Muhammeds død i 632 e.Kr. i Medina, Saudi-Arabien, haft en arvestrid om, hvem der skal være 'kalif' og lede islam: slægten efter Muhammed eller den mest retskafne. Muhammed var både religiøs og politisk leder.

Sunni betyder 'at følge sunna', som er Profetens måde at leve på - de ting, han gjorde, modsatte sig eller gik ind for. Ved siden af Koranen benytter sunni-islamiske imamer de såkaldte 'hadith', som er forskellige udlægninger af de ting, Muhammed har sagt og gjort.

Karakterdyder i

ISLAM

Med eksempler fra personer i det sunni-islamiske univers

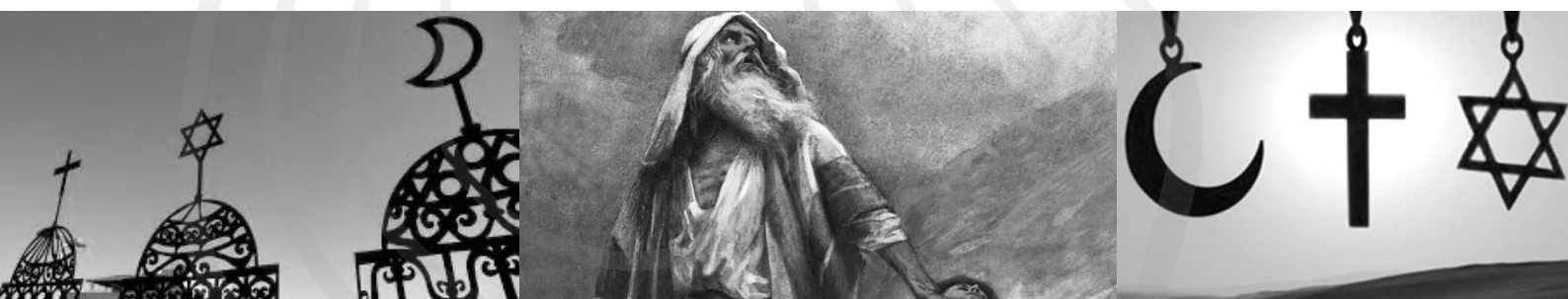
Karakterdyd	Personer i den sunni-islamiske tradition
Vedholdenhed	Omar al-Mukhtar
Omar al-Mukhtar (1858-1931) var en fattig sufilærd og skolelærer fra Libyen. Efter Italiens invasion af Libyen prøvede Italien at omforme Libyen til en landbrugskoloni, hvilket medførte store omvæltninger i form af deportationer, oprettelse af koncentrationslejre, massedrab, udsultning og undertrykkelse af den libyske befolkning. I en alder af 70 år engagerede Omar al-Mukhtar sig i den libyske modstandskamp. De italienske fascister prøvede i flere omgange at tilbyde ham penge og jord, men han afslog hver gang og fortsatte modstandskampen, indtil han i september 1931 i en alder af 73 år blev fanget, ført for en domstol og hængt. I dag er Omar al-Mukhtar et kendt symbol på udholdenhed og mod i hele den muslimske verden.	

Karakterdyd	Personer i den sunni-islamiske tradition
Selvkontrol	Muhammed II Fatih Sultan
Muhammed II Fatih Sultan (1432-1481) erobrede den byzantinske hovedstad Konstantinopel (i dag Istanbul) som 21-årig efter fem års omhyggelig planlægning, strategisk bygning og diplomatiske manøvrer. Mehmet måtte også manøvrere sig til sin position i et meget giftigt osmannisk miljø, hvor snigmord på hans søskende og hofintriger gjorde det ekstremt farligt at begå sig som kommende sultanarving. Efter den meget langvarige og svære erobring af Konstantinopel den 29. maj 1453 forbød han sine styrker og lejesoldater at røve byen i tre dage, sådan som det var kutyme på den tid, med fare for mytteri blandt hans egne. Efterfølgende beskyttede han Konstantinopels kristne befolkning og igangsatte et omfattende civilt byggeri overalt i byen til gavn for befolkningen.	

Karakterdyd	Personer i den sunni-islamiske tradition
Tillid	Ali Ibn Abi Talib
Ali Ibn Abi Talib (ca. 600-661) var den muslimske profet Muhammeds (fred og velsignelse med ham) fætter og svigersøn. Ali bekendte sig som en af de første til islam som 11-årig. Efter de første tre retledte kaliffers død overtog han det muslimske kalifat som leder i år 656. Den muslimske elite i Mekka havde stor tillid til Ali, ikke kun på grund af hans familiære relation til Profeten, men også på grund af hans upåklagelige trofasthed og faste personlighed, som bl.a. blev afspejlet under hans meget egalitære og retfærdige ledelsesperiode som kalif.	

Karakterdyd	Personer i den sunni-islamiske tradition
Viljestyrke	Bilal ibn Rabah al-Habashi
Bilal ibn Rabah al-Habashi (580-640) var en afrikansk slave og en af de første voksne i Mekka, som konverterede til islam. Bilals ejer, Umaymah ibn Khallaf, straffede Bilal for denne konvertering ved at piske ham og binde ham fast på jorden i bagende sol og placere en klippesten på hans mave og derved tvinge Bilal til at skifte mening og forsage sin nye religion. Men Bilal vedblev at sige "ahad" (Gud er én) igen og igen. Nyheden om denne behandling kom Profetens omgangskreds for øre, og man samlede ind til at købe ham fri fra Umaymah. Efterfølgende klatrede Bilal op på et tag i byen og proklamerede sin tro på monoteismen i offentligheden med fare for sit eget liv. Dermed blev det offentlige kald til islamiske monoteisme en del af islams fem trossøjler, og i dag gentages dette bønnekald ved hver eneste fællesbøn i hele den muslimske verden mange gange om dagen.	

Karakterdyd	Personer i den sunni-islamiske tradition
Nysgerrighed	Abu Abdullah Muhammad Ibn Battutta
Abu Abdullah Muhammad Ibn Battutta (1304-1369) blev født i Tanger i det nuværende Marokko. Som 21-årig tog han ud på sin berømte tredive års lange rejse gennem mere end 44 lande, som han beskrev i flere værker. Undervejs uddannede han sig i flere discipliner, bl.a. som dommer, jurist, geograf og teolog. Battutas værk "Rihla" er en interessant skildring af steder og mennesker, og den viser en "moderne" personlighed med et åbent og modtageligt, nysgerrigt sindelag, som var præget af fromhed og stor tolerance. Det er heldigt, at man har bevaret dette menneskes oplevelser af det, der vel var samtidens mest civiliserede del af verden. Det giver baggrund for at forstå handlemønstre og forståelseshorisonter blandt nutidens muslimer.	

ISLAM - SUNNI ISLAM

Karakterdyd	Personer i den sunni-islamiske tradition
Ansvarlighed	Umar Ibn al Khattab
Umar Ibn al Khattab (585-644) er kendt som islams 2. kalif med stor ansvarsfølelse og ydmyghed for sit hverv. Det siges om Umar, at han arbejdede med officielle sysler i skæret af en offentlig betalt olielampe. Når han var færdig, slukkede han lampen og tændte sin egen olielampe for private sysler. Det siges også om Umar, at han havde stor omsorg for samfundets fattigste befolkning, og at han ofte gik gennem byen forklædt og barfodet for ved eget syn at finde social uretfærdighed, som han kunne ændre gennem sin politik. Han skrev en meget kendt økonomisk afhandling om social retfærdighed, og mange af hans politiske råd og overvejelser bærer stærk præg af hans retfærdighedssans og langsigtede ansvarstænkning for samfundets ve og vel.	

Karakterdyd	Personer i den sunni-islamiske tradition
Engagement	Abū 'Alī al-Ḥusayn bin 'Abdullāh ibn al-Ḥasan bin 'Alī bin Sīnā al-Balkhi al-Bukhari (Ibn Sina)
Abū 'Alī al-Ḥusayn bin 'Abdullāh ibn al-Ḥasan bin 'Alī bin Sīnā al-Balkhi al-Bukhari (Ibn Sina) (980-1037) var læge, teolog, filosof, videnskabsmand og poet fra Uzbekistan. I dag er han mere kendt under sit latinske navn Avicenna som en af den medicinske verdens faglige grundlæggere. Mange hospitaler og forskningsinstitutter verden over bærer hans navn, og et af månens kratere er opkaldt efter ham som tak for sit store videnskabelige engagement for menneskeheden. Avicenna var blandt andet den første mediciner, der beskrev diabetes efter personlige fysiske eksperimenter og forsøg, lige som han var den første egentlige kardiolog. At han udover sit arbejde som livlæge ved hoffet i Isfahan og sin videnskabelige forskning også havde tid til overs til poesi, astronomi, matematik og filosofi, vidner om hans høje engagement.	

Karakterdyder i

ISLAM

Med eksempler fra personer i det sunni-islamiske univers

Karakterdyd	Personer i den sunni-islamiske tradition
Empati	Rufaida al-Aslamia
Rufaida al-Aslamia (født ca år 620) er kendt som den islamiske verdens første kvindelige kirurg og sygeplejerske. Udover dette er hun kendt for sit livslange sociale arbejde med forældreløse børn og for at organisere omsorg og hjælp til samfundets fattigste medlemmer. Rufaida al-Aslamia oprettede bl.a. egentlige hospitaler, kaldet "sundhedshuse", hvor fattige og syge kunne få gratis ly og forplejning og hjælp til at komme på fode igen. Hun oprettede også en slags mobile sundhedsklinikker, der tog ud til områder, hvor deres hjælp var nødvendig, eller når folk ikke kunne komme til sundhedshusene.	

Karakterdyd	Personer i den sunni-islamiske tradition
Taknemmelighed	Rābi'a al-'Adawiyya al-Qaysiyya
Rābi'a al-'Adawiyya al-Qaysiyya (714-801) er kendt under navnet Rabia fra Basra (hendes fødested) og en af islams centrale kvindeskikkelser til forståelse af fromhed og ydmyghed. Hun levede et meget asketisk liv, også i forhold til samtidens standarder, og det siges om hende, at hun bad tusind bønner hver nat. Adspurgt om sin fromhed betonedes Rabia, at hun altid tilbad Gud ud fra taknemmelighed, aldrig ud fra egoistisk begær om materielle goder, og at islams base for tilbedelse bygger på taknemmelighed til Gud.	

Karakterdyd	Personer i den sunni-islamiske tradition
Livsmød	Knud Holmboe
Knud Holmboe (1902-1931) var en dansk journalist og muslim, der gennem sine mange rejser i Europa og i den muslimske verden i mellemkrigstiden samt gennem sit forfatterskab ufortrødent beskrev og videreformidlede mange af datidens politiske overgreb og konflikter, bl.a. i Nordirland, Albanien, Nordafrika og Mellemøsten, på trods af de farer, som han gentagne gange udsatte sig for, og som til sidst kostede ham livet, kun 29 år gammel. Holmboe oplevede mange tilbageslag i sit liv, men var gennem sine artikler, bøger og andre skrivelser en ukuelig optimist, selv når han befandt sig i faretruende situationer eller vanskelige livsudfordringer.	

KARAKTER DANNELSE

Karakterdyder i **ISLAM - SHIA**

Sunni-islam og shia-islam er islams to største hovedretninger. De har fra tiden efter Muhammeds død i 632 e.Kr. i Medina, Saudi-Arabien, haft en arvestrid om, hvem der skal være 'kalif' og lede islam: slægten efter Muhammed eller den mest retskafne. Muhammed var både religiøs og politisk leder.

Shia-muslimer eller shiiter lægger vægt på den særlige status, som de mener, imam-slægten efter Muhammed har eller bør have. Shia kommer fra betegnelsen 'Shiat Ali', som betyder 'Alis parti' eller 'partisaner', og understreger, at imam-rækkefølgen kan spores i en direkte linje fra Muhammed og fætteren Ali, i den såkaldte 'Ahl al-Bayt', profetslægt. Inden for shia-islam er der forskellige bud på den retmæssige 'imam-linje'.

Karakterdyder i

ISLAM

Med eksempler fra personer i det shia-islamiske univers

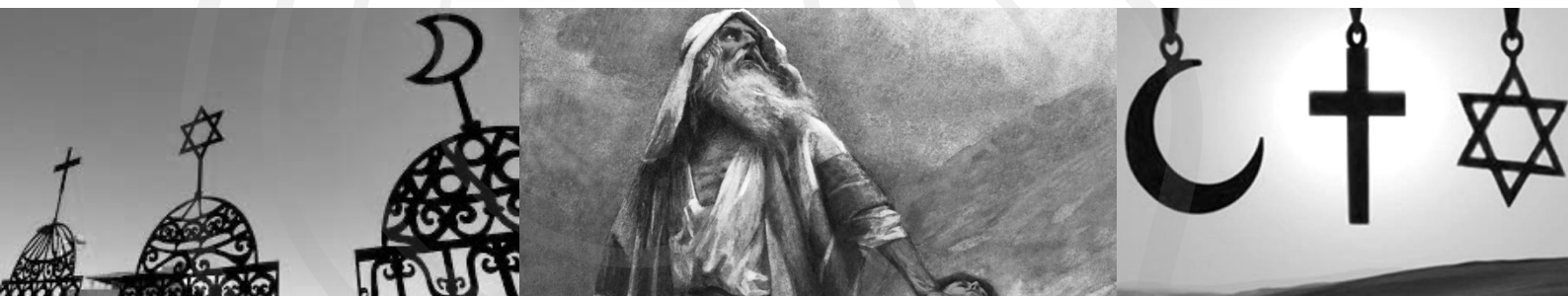
Karakterdyd	Personer i den shia-islamiske tradition
Vedholdenhed	Imam Husain (3. imam)
Imam Husain er en ikonisk figur i islam generelt og i særdeleshed i shia-islam. Den historie, der særligt knytter sig til ham, er historien om Karbala. Der går en længere historie forud for dette, men essensen er, at Imam Husain og hans nærmeste følgere samt deres koner og børn – et par hundrede – blev stoppet af en hær på mindst 30.000, som var udsendt af kaliffen Yazid. Efter nogle dage blev de også nægtet adgang til floden, og til sidst ville den store hær bekriige Imam Husain, selvom han ikke havde vist tegn på at ville starte en krig. Det endte med, at stort set alle mænd i Imam Husains lejr blev dræbt, inkl. hans seks måneder gamle spædbarn, inden han selv led samme skæbne. Under alle disse begivenheder var han vedholdende i sin indsats for at sørge for, at Gud er tilfreds. Også da hans kære døde rundt om ham og indtil sin egen dødsstund. Det var hovedsagligt kun kvinder og børn, der overlevede, og de blev nu alle taget til fange. Linjen af imamer overlevede kun, fordi en af hans sønner – Ali, kendt som Imam Sajjad – var så syg, at han måtte blive i teltet under kampene. Ved et mirakel blev han heller ikke dræbt efterfølgende.	

Karakterdyd	Personer i den shia-islamiske tradition
Selvkontrol	Imam Ali (1. imam)
Efter Profeten Muhammeds død og inden hans begravelse var der en gruppe af Ansar (folk fra Medina), som ville beslutte, hvem der skulle være den næste leder - og dermed kalif. Det fandt Muhajirin (folk, kommet fra Mekka) ud af, og nogle skyndte sig derhen for at fremme deres egen sag. Imens dette skete, var Imam Ali og hans sønner i gang med at give Profeten den rituelle afvaskning. På mødet endte det med, at de valgte Abu Bakr som den første kalif. Men Profeten havde inden sin død i Ghadir Khum foran ca. 100.000 udtrykt at Imam Ali skulle være kalif. Derfor ville Imam Ali ikke aflægge troskabsløfte til Abu Bakr. Det endte med, at Abu Bakr og Umar sendte nogle til Imam Alis hus for at tvinge ham til at aflægge troskabsløfte. Det skete ved, at de første smadrede døren op, men bagved døren var Fatima, Profetens datter. Hun pådrog sig så svære skader, at hun døde ca. tre måneder efter som 18-årig. Selvkontrollen ligger i, at han ikke greb sværdet, fordi det under de givne omstændigheder ville skade islam som helhed.	

Karakterdyd	Personer i den shia-islamiske tradition
Tillid	Profeten Muhammed

Før sit profetskab var Profeten kendt som Al Amin, Den troværdige. Det skyldes, at han var den person, som alle gik til, hvis de skulle opbevare noget vigtigt, eller hvis der skulle mægles i en konflikt. Befolkningen i Mekka havde en enorm tillid til hans troværdighed med hensyn til at passe på værdier for andre og til at kunne mægle objektivt og retfærdigt. Det interessante er, at denne tillid til hans person fortsatte efter afgudsdyrkerne i Mekka forfulgte Profeten og hans følgere. Hans egenskab som troværdig havde de under alle omstændigheder fuld tillid til.

En fortælling fra før hans profetskab viser dette. Den handler om, at den sorte sten i den hellige Kaba var faldet ud. Da Kabaen, også før islam opstod, blev anset som en hellig bygning, man lavede pilgrimsrejse til, og fordi den sorte sten blev anset som værende hellig, var det en stor ære at få lov til at sætte den på plads i hjørnet af Kabaen igen. Derfor endte det i en stor konflikt blandt de ledende slægter i Mekka, hvem der skulle have lov til at sætte den sorte sten tilbage. Overhovederne fra fire af de ledende slægter kunne ikke komme til enighed, men besluttede sig for at søge råd hos Muhammed. Han var selv fra den hashemitiske slægt. En højt respekteret adelig slægt, der gennem generationer var formyndere af Kabaen. Muhammed hørte alle deres argumenter og foreslog derefter, at den sorte sten skulle sættes på et tæppe, der i hvert hjørne skulle holdes af overhovederne fra de fire slægter. De skulle så føre dette tæppe med den sorte sten helt hen til hjørnet af Kabaen, hvor stenen skulle sættes i. For at ingen skulle føle sig snydt ville Muhammed selv tage den sorte sten og sætte den tilbage på sin plads. Det accepterede de fire overhoveder, da de følte, at det var et godt kompromis. Og da de havde stor tillid til Muhammed som person, blev det løsningen.

ISLAM - SHIA ISLAM

Karakterdyd	Personer i den shia-islamiske tradition
Viljestyrke	Zaynab (Imam Ali og Fatimas datter)
Zaynab, Imam Husains søster, var tilstede i Karbala, hvor Imam Husain og mange andre fra hendes familie blev dræbt, bl.a. to af hendes sønner. På trods af denne store ulykke formåede hun at være et lys i mørket for de overlevende, som holdt modet oppe, og tilliden til Gud blev styrket gennem denne store prøvelse. De overlevende blev nemlig taget som fanger fra Karbala til kaliffen Yazids hovedstad, Damaskus. Undervejs blev de præsenteret som de vantro, der havde tabt til islams hær, men by for by gjorde hendes taler – i en tid hvor kvinder sjældent havde en fremtrædende rolle – et enormt indtryk på folk og efterlod dem grædende, da det gik op for dem, at disse fanger var Profeten Muhammeds børnebørn, oldebørn og andre relaterede. Alle var de kendte for at være nogle af de bedste mennesker. Zaynab formåede ved sin viljestyrke at ændre den iscenesættelse som kaliffen Yazid havde ønsket til at have den modsatte effekt. Hendes tale ved paladset foran Yazid er legendarisk. Den er i korte træk en tale, hvor hun klargør, hvad der i virkeligheden er op og ned – set fra et islamisk synspunkt. Dette gjorde hun foran den mest magtfulde person i sin tid. "Jeg har ikke set andet end skønhed" er bare en af sætningerne fra talen til Yazid, da han spørger hende, hvordan hun har det med "hvad Gud har gjort ved hendes bror." I stedet for at lægge sig ned og sørge, rejser hun sig og leder derved folk til en forståelse af, hvem denne kalif i virkeligheden er.	

Karakterdyd	Personer i den shia-islamiske tradition
Nysgerrighed	Imam Sadiq (6. imam)
Den egenskab, der særligt stråler hos denne imam, er hans intellektuelle nysgerrighed og viden. I perioden, hvor Umayya-dynastiet var ved at tabe deres magt, og hvor det Abbasidiske dynasti var ved at komme til magten, opstod der et vakuum, hvor imamen relativt frit kunne formidle sin viden. Det resulterede i et utal af lærde. En af disse lærde har i sin beretning om de møder, han havde med Imam Sadiq, nedskrevet alle mulige tænkelige detaljer, som imamen havde beskrevet om kroppens funktioner, organer m.m. I vores tid er det måske ikke imponerende for en professor i medicin at læse, men når man tager i betragtning, hvad man vidste om kroppen for ca. 1.200 år siden, efterlader teksten det indtryk, at imamen giver en beskrivelse af nutidig viden. Derudover er det værd at nævne, at hans elever ikke kun var shia-muslimer, men var fra alle islamiske grene. Eksempelvis var tre ud af fire af grundlæggerne for de fire sunnitiske retsskoler hans elever. En af dem, Abu Hanifa, siger fx, at hvis ikke det var for de to år, han studerede hos Imam Sadiq, så havde han været "færdig".	

ISLAM - SHIA ISLAM

Karakterdyd	Personer i den shia-islamiske tradition
Ansvarlighed	Imam Hassan (2. imam)
Efter Imam Alis martyrdom var den næste kalif Imam Hassan. Hans tid som kalif var dog så kort, at mange historiebøger har sprunget hans navn over. Han var kun kalif i et halvt års tid. Muawiya, grundlæggeren af Umayya-dynastiet, havde været i krig med Imam Ali, da han var kalif. Dog havde det ikke lykkedes Muawiya at tage magten fra Imam Ali. Da Imam Ali blev martyr, så Muawiya sit snit til nu at angribe den nye kalif, Imam Hassan. Det endte med, at nogle af Imamens nærmeste blev bestukket og store dele af hans hær derfor blev demotiveret. Dette ledte til, at Imam Hassan lavede en fredaftale med Muawiya, hvor Muawiya ville blive anerkendt som kalif på en række betingelser. Heriblandt at kalifatet ikke skulle gå i arv til hans søn Yazid, men at Imam Hassan ved Muawiyas død igen skulle blive kalif, eller hvis han i mellemtiden var død – han blev forgiftet på ordre af Muawiya – skulle hans bror Imam Husain blive den næste kalif. Hele episoden i Karbala relaterer sig til, at Muawiya ville omgå denne aftale og overdrage kalifatet til sin søn Yazid efter sin død. Gennem Imam Hassans ansvarlighed og ved at bide i det sure æble formåede han at skabe en historisk scene, der tydeliggjorde hans ret (ud fra alle perspektiver og ud fra islamiske retninger) og Yazids uret. Hvis han på daværende tidspunkt havde sat hårdt mod hårdt, var han sikkert selv blevet martyr tidligere - og endnu vigtigere, så var det efter al sandsynlighed ikke ligeså tydeligt, hvem der stod for ret og uret, da det i så fald ville have lignet en fejde mellem to slægter og ikke mellem ret og uret.	

Karakterdyd	Personer i den shia-islamiske tradition
Engagement	Fatima (Profeten Muhammeds datter)
I forbindelse med historien nævnt under Imam Ali, hvad der skete kort efter Profetens død, er det her relevant at nævne Profetens datter Fatima. Alle vidste, hvem hun var, og som var anerkendt af alle. Hun gik Medina tyndt og bankede på hver eneste dør for at minde folk om, hvad de havde hørt i Ghadir Khum, og at de selv havde accepteret, at Imam Ali skulle være den første kalif efter Profeten. Kort fortalt var hun en kvinde, der selv var eksemplarisk på alle punkter, og som – på trods af de fatale skader hun var udsat for i de sidste tre måneder af sit 18 årige liv – med stort engagement gjorde alt, hvad hun kunne for den, som hun anerkendte som Profetens retmæssige efterfølger.	

Karakterdyd	Personer i den shia-islamiske tradition
Empati	Imam Sajad (4. imam)

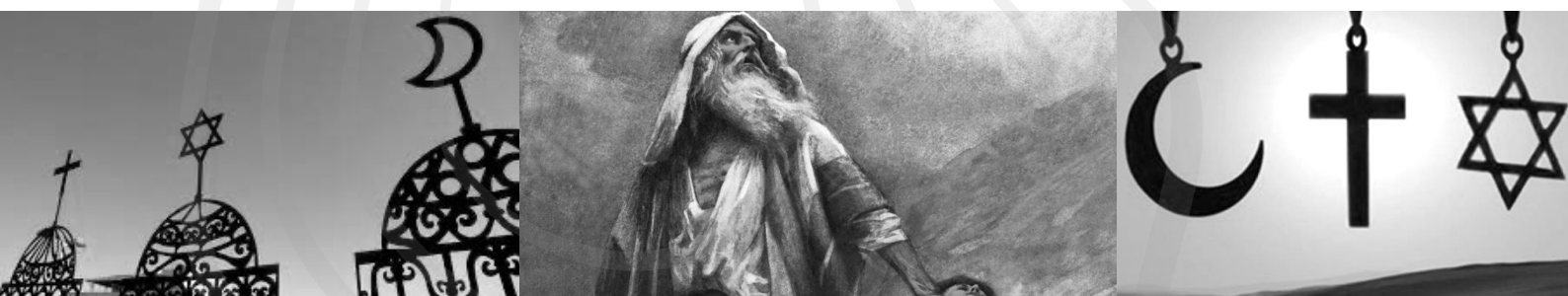
I kølvandet på Imam Husains martyrdom i Karbala overlevede kun én af hans sønner, Imam Sajad. Han var dødeligt syg under episoden i Karbala og blev ved et mirakel ikke dræbt. Ligesom hans faster Zaynab holdt han stærke taler, dengang de blev taget som fanger og ført til kaliffen Yazids hovedstad, Damaskus, og dennes palads. Da de til slut blev frigivet, berettes det, at han ved stort set enhver lejlighed græd for de dræbte i Karbala.

Når nogle spiste eller drak vand, mindede det ham om Karbala, hvor de hverken fik noget at spise eller drikke. Den reaktion samt hvad der er fortalt om ham i Sahifa Sajadiya, viser, hvordan han gennem bønner, salmer og ihukommelsen af de uskyldiges martyrdom i Karbala – Profetens egen familie – langsomt, men sikkert fik blødgjort det daværende samfunds hjerte. De gik fra at have dræbt eller tiet drabet på Profetens barnebarn Husain til at indse, hvor forkert det var, og hvor langt væk fra det rigtige islam deres kaliffer havde drevet dem. Alt dette skete under bønner og tårer.

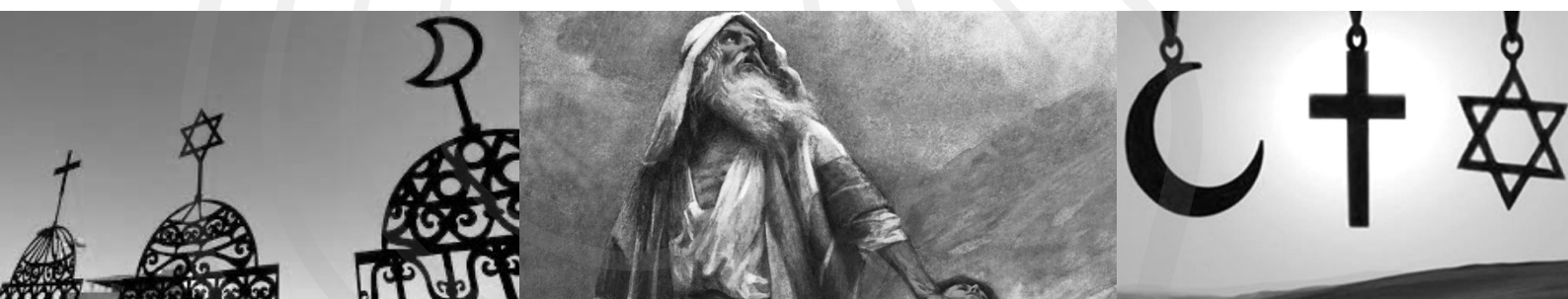
Karakterdyd	Personer i den shia-islamiske tradition
Taknemmelighed	Imam Kazim (7. imam)

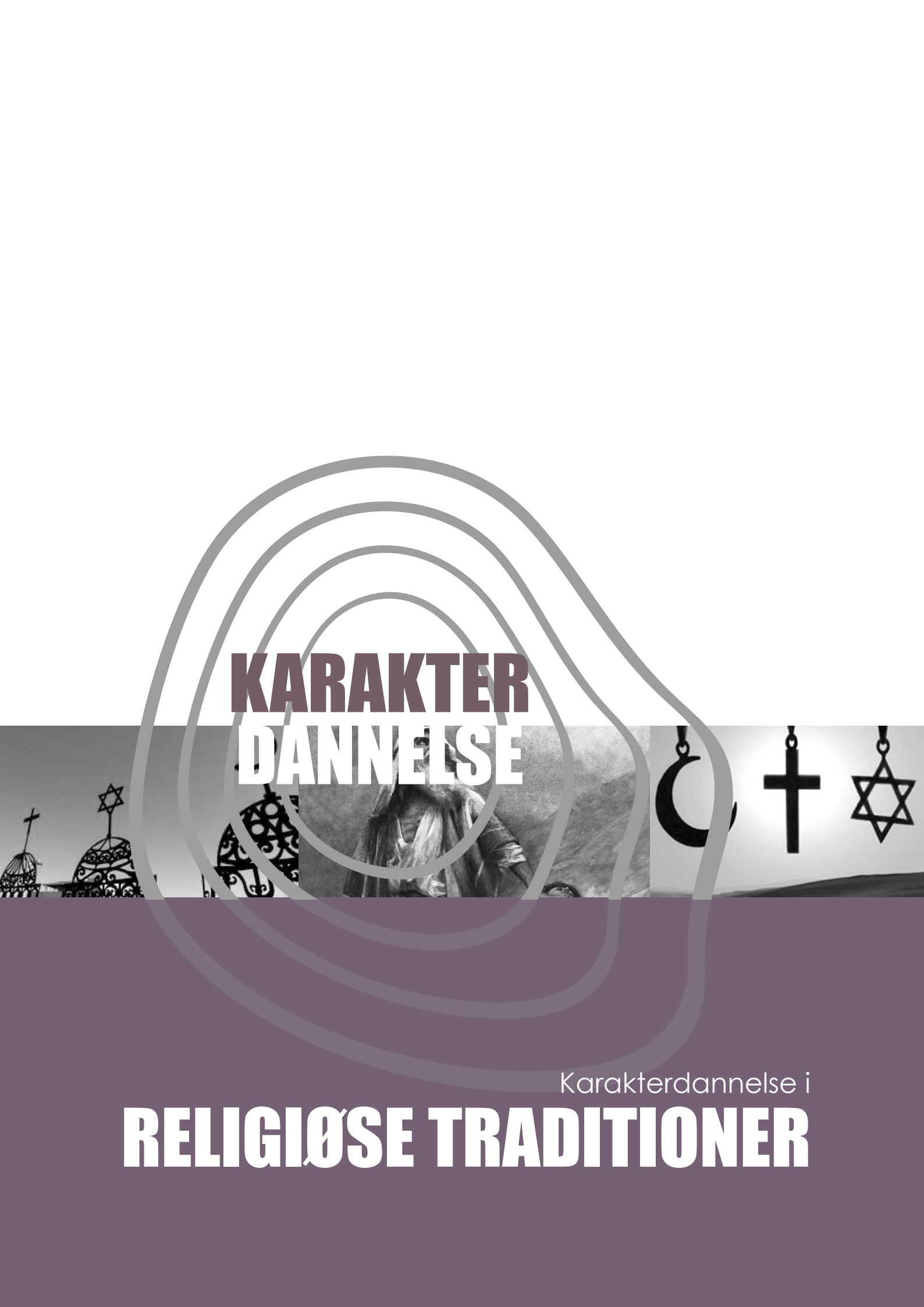
Imam Kazim var flere år fængslet under kaliffen Harun Al Rashid, ifølge nogle beretninger op til 20 år. Det bemærkelsesværdige er, at han konstant blev flyttet fra et fængsel til et andet. Årsagen var, at han var en så eksemplarisk person, der ovenikøbet udtrykte taknemmelighed overfor Gud for at være i denne situation.

En troende bør altid være taknemmelig, da Gud er Vis, og alt, hvad der sker, er et led i Guds plan, som ultimativt er god. Dog glemmer vi ofte dette i vores kampe med livets besværligheder. Imamen udviste til fulde taknemmelighed over for alt på sin vej. Selvom han var uretmæssigt fængslet så længe, udtrykte han, at så "kan jeg få tid alene med min Skaber."

Karakterdyd	Personer i det shia-islamiske univers
Livsmod	Imam Mahdi (12. imam)
Imam Mahdi har været imam fra år 874 til frem til i dag. Størstedelen af tiden har han været skjult fra direkte kontakt, men beretningerne om ham fortæller, at han er som solen, der findes bag skyerne. Den yder stadig en effekt, selvom man ikke kan se den. Imamen har igennem alle disse år i det skjulte brugt sit liv på at retlede og vejlede. Imam Mahdi har et utroligt perspektiv og livsmod ved at skulle agere over en indtil nu næsten 1.200-årig periode.	

The cover features a central graphic of five concentric, hand-drawn circles in a light gray color. The background is a horizontal strip of images: on the left, silhouettes of domes with crosses and Stars of David; in the center, a religious figure in a robe; on the right, a crescent moon, a cross, and a Star of David hanging from chains. The bottom half of the cover is a solid dark purple color.

KARAKTER DANNELSE

Karakterdannelse i

RELIGIØSE TRADITIONER